

Ключевые слова: бенчмаркинг, применение бенчмаркинга.

Artemenko L.P.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Polonskaya E.S.

student FMM NTUU «KPI»

EXPERIENCE IN THE APPLICATION OF BENCHMARKING IN THE ENTERPRISES OF UKRAINE

The concept of benchmarking is reviewed in the article, examples of its implementation in domestic enterprises are analyzed. Barriers of the implementation of benchmarking in Ukraine are identified, ways to improve management of benchmarking in the enterprise are suggested.

Keywords: benchmarking, implementation of benchmarking.

Гречко А.В.

к.е.н., ст. викладач НТУУ «КПІ»

Клименко І.А.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЗМІН ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ НА ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ПЛАНІВ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

В роботі здійснюється комплексний аналіз потенційного впливу нового Податкового кодексу на процес бізнес-планування малих підприємств. Також стаття присвячена виявленню можливих позитивних та негативних наслідків його впровадження для малого бізнесу.

Ключові слова: Податковий кодекс, малий бізнес, бізнес-планування, податки, спрощена система.

Вступ. Незалежно від сектора економіки, підприємницька діяльність вимагає складання грамотного бізнес-плану. Такий документ складається з метою планування та ефективного управління бізнесом і є одним з основних інструментів менеджменту підприємства.

Розробка бізнес-плану вимагає аналізу багатьох аспектів і є процесом трудомістким і ресурсомістким, але, не дивлячись на це, розробка бізнес-плану необхідна як для великого, так і для малого підприємництва. Доцільність вкладення грошових коштів повинна бути прорахована і обґрунтована. Правильно складений бізнес-план є відповіддю на запитання: чи є сенс взагалі вкладати гроші в цей проект, чи принесе він доходи, які відшкоднують витрати коштів і сил і принесуть прибуток? І однією з

найважливіших складових будь-якого бізнес-планування є податкове планування і оптимізація оподаткування.

Однак, на сьогоднішній день в Україні саме в даному напрямку можуть виникати найбільші проблеми у суб'єктів господарської діяльності, адже поряд з законодавчою базою, яка має безліч прогалин, що дає можливість досить неоднозначного її трактування (це стосується податкового законодавства, зокрема) досить актуальною є проблема нестабільності законодавства. Перш за все це стосується законів, що регулюють податкові відносини в країні. Так, впровадження нового Податкового кодексу лише значно підсилює ці й без того негативні тенденції, адже підприємствам не лише доведеться пристосовуватися до нових умов оподаткування, але й повністю перебудувати систему ведення бухгалтерського обліку. Поряд з цим прийняття нового Податкового кодексу вимагатиме від підприємств суттєвого перегляду і коригування своїх бізнес-планів, що в свою чергу супроводжуватиметься додатковими витратами часу і коштів. Таким чином, обрана тема дослідження є досить новою і надзвичайно актуальною на даному етапі розвитку національного господарства. Саме тому вона потребує подальшої розробки і дослідження для детального вивчення впливу змін податкового законодавства на діяльність підприємницьких структур і мінімізації негативних наслідків даних змін.

Постановка задачі. Метою дослідження є визначення позитивних та негативних наслідків прийняття нового Податкового кодексу для підприємств малого бізнесу; здійснення аналізу впливу даного документу на процеси бізнес-планування суб'єктів господарської діяльності.

Результати дослідження. Саме зараз триває процес затвердження нового Податкового кодексу. Наразі його затверджено лише в першому читанні, проте деякі моменти вже можливо розглядати як сталі, тож спробуємо розглянути, які зміни він несе для малого бізнесу.

Спочатку, відзначимо, що згідно з урядовим проектом нового Податкового кодексу кількість загальнодержавних податків зменшиться із 29 до 17. Передбачається й поетапне зниження ставок податку на прибуток підприємств – з 25% до 20%. Проте, місцева влада отримає право додатково підвищувати ставку податку на 5%. Також важливим є те, що у проект кодексу не потрапив розділ про відновлення пільг для вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку [4].

На період з 1 січня 2011 року до 31 грудня 2015 року, Податковий кодекс передбачає податкові канікули для суб'єктів малого і середнього бізнесу. Але не для всіх. Зокрема, проект передбачає нульову ставку єдиного податку для фізичних осіб, які проводять господарську діяльність виключно з надання побутових послуг і обсяг доходів яких при підтвердженні статусу платника податків не перевищує 300 тис. грн. Торговці, у тому числі продавці «секонд-хенду», дрібні виробники, будівельні фірми, в тому числі ремонтні бригади, а також бізнес з надання побутових послуг платитимуть 600 гривень на місяць; «програмістів», а в цей термін включили і системних адміністраторів, і впроваджувачів 1С, і заправників картриджів зобов'язують

платити 1000 грн. На юридичних осіб канікули розповсюджуються тільки за умови, що обсяг їхніх прибутків не перевищує 100 тис. грн.

Для всіх інших фізичних та юридичних осіб, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, ставку податку передбачено встановити на рівні 3% без урахування ПДВ і 5% з урахуванням ПДВ, при чому розмір їх прибутку повинен не перевищувати 2 мільйона гривень для юридичних та 700 тис грн. для фізичних осіб відповідно.

Але спрощену систему «ускладнили» – так, автори проекту Податкового кодексу вирішили виключити збори до фондів соціального страхування з переліку податків, які не сплачуються при спрощеній системі. Таким чином, з 2011 року «спрощенцям» доведеться щомісяця платити не тільки від 600 грн. до бюджету, але й окремо соціальні внески (виходячи з мінімальної зарплати). З 1 грудня цього року мінімальна зарплата складатиме 922 грн., тобто, сума соціальних податків буде дорівнювати 341 грн., а мінімальний єдиний податок за фактом складатиме 941 грн [5].

А юристам, аудиторам, рекламістам, маркетологам, підприємців, які надають консалтингові послуги, і журналістів використовувати спрощену систему буде заборонено взагалі.

Слід, також, зауважити, що проект кодексу передбачає оснащення всіх, хто приймає готівкову оплату касовими апаратами – починаючи від консультантів ріелторів і адвокатів та закінчуючи таксисами та «бабусею на ринку».

Одним за найбільш резонансних нововведень проекту нового кодексу є податок на нерухомість. У проекті ПК він виглядає наступним чином: платниками податків є фіз- та юрособи, резиденти і нерезиденти. Об'єкти оподаткування – житлова нерухомість, до якої не відносяться держвласність, будинки в зоні відчуження, дитбудинки сімейного типу, та садово-дачні ділянки площею до 40 кв.м на одного платника податків. База оподаткування – загальна площа об'єкта оподаткування, яка визначається на підставі даних, що надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно. База оподаткування розраховується для фізичних осіб податковою службою, а юридичні розраховують її самостійно.

Ставка оподаткування дорівнює 0 грн. для власників житла, площа якого не перевищує 100 кв. м у місті і 200 кв. м – у сільській місцевості. Ставкою в 10 грн. за 1 кв.м обкладається загальна площа, яка перевищує зазначені розміри, а також загальна площа інших об'єктів, які належать платнику податків. Крім того, заплановано введення коефіцієнтів до ставки (від 0,5 до 1,5), який приймається сільськими і міськими радами і не пізніше, ніж за три місяці до початку звітного року і повинен більш-менш прив'язати ставку податку до реальної вартості нерухомості.

І хоча новий податок стосується лише житлової нерухомості, його дію відчують багато фізичних осіб-підприємців яким житло також слугує за офіс. Наразі й досі остаточно не вирішено долю компаній, що працюють в Інтернеті – адже урядовий проект передбачає примусове переведення їх зі

спрощеної схеми оподаткування на загальну незалежно від об'єму продажу та форми власності [2].

Але, проблема не лише в фактичному збільшенні вп'ятеро єдиного податку та зменшенні кола підприємців, що можуть його використовувати. Наприклад, зміни в принципах оподаткування великих підприємств призвели до того, що велике підприємство, закупаючи будь-що у дрібного постачальника, що працює на єдиному податку тепер не зможе віднести це на свої витрати. Природно, що великі підприємства відмовлятимуться від співробітництва.

Вкрай складним виявиться й положення компаній, що діють за франчайзинговою схемою, адже в проекті Кодексу закладено норму, за якою не можна відносити на витрати роялті. Але ж роялті – це головний елемент відносин у ході франчайзингу. Той, хто надає франшизу і, відповідно, отримує свій прибуток у вигляді роялті. Тому заборона щодо віднесення роялті на витрати для франчайзі вбиває економічний сенс брати франшизу взагалі [6].

Таким чином стає зрозумілим, що новий Податковий кодекс суттєво вплине на бізнес-планування малих підприємств. Більшості доведеться переглядати свої бізнес-плани, адже рентабельність даного виду підприємництва кардинально знизиться, а в деяких випадках, може взагалі виявитися від'ємною. Також, прогнозується вимушений перехід на загальну систему оподаткування чи зміну організаційно-правової форми багатьох підприємств, що призведе до кардинальної зміни стратегії їх діяльності, а це в свою чергу, як наслідок сприятиме значному зростанню витрат підприємств дрібного бізнесу. Відповідно така ситуація призведе до того, що підприємствам необхідно буде розробляти нові бізнес-плани і відповідно повністю переходити на нові принципи ведення господарської діяльності, а це, в свою чергу, на собі відчує кінцевий споживач, адже зазначені зміни обов'язково викличуть зростання цін [7].

Висновки. Таким чином, узагальнюючи результати проведеного дослідження, варто зробити наступні висновки:

1. Розробка бізнес-плану вимагає аналізу багатьох аспектів і є процесом трудомістким і ресурсомістким, але, не дивлячись на це, він є одним з найбільш важливих документів як для великого, так і для малого підприємства, котрий дає змогу об'єктивно оцінити слабкі та сильні сторони суб'єкта господарювання та відображає реальну картину майбутніх результатів господарювання.

2. Зараз триває процес затвердження нового Податкового кодексу, який передбачає такі важливі зміни:

– нульову ставку єдиного податку для фізичних осіб, які проводять господарську діяльність виключно з надання побутових послуг і обсяг доходів яких при підтвердженні статусу платника податків не перевищує 300 тис. грн.;

– дрібні виробники, будівельні фірми, в тому числі ремонтні бригади платитимуть 600 гривень на місяць;

- скорочується перелік видів діяльності яким дозволяється працювати на спрощеній системі оподаткування;
- підприємства, що сплачують єдиний податок платитимуть внески на обов'язкове соціальне страхування;
- впровадження податку на нерухомість.

3. Таким чином, стає зрозумілим, що новий Податковий кодекс суттєво вплине на бізнес-планування малих підприємств. Більшості доведеться переглядати свої бізнес-плани, адже рентабельність даного виду підприємництва кардинально знизиться, а в деяких випадках, може взагалі виявитися від'ємною.

Перелік посилань

1. Проект Податкового кодексу України, № 7101-1 від 21.09.2010 р., Верховна Рада України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=38590.
2. Звернення Економічної ради, Українського союзу промисловців і підприємців щодо проекту Податкового кодексу України – м. Київ – 10 серпня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uspp.org.ua/recent/152.html>.
3. Інформаційне агенство РБК-Україна, «Кабмін затвердив проект закону про Податковий кодекс України» – Київ – 09.06.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rbc.ua/ukr/newsline/show/kabmin-utverdil-proekt-zakona-onalogo-ukrainy-09062010114800>.
4. Лілія Гришко, «Новий податковий кодекс в Україні: рай чи пекло для бізнесу?» – 16.06.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5690760,00.html>.
5. Світлана Крюкова, «Податковий кодекс: батіг чи пряник?» – Українська правда – 26.08.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/08/26/246036/>.
6. Константин Тонкопряд, «Налоговый кодекс может уничтожить франчайзинг» – 25.10.2010г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ubr.ua/laws-and-business/expert-advice/nalogovyi-kodeks-mojet-unichtojit-franchaizing-64702>
7. Дмитрий Сушко, *интервью* – «Финансовый обзор», 18.11.2010г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.finobzor.com.ua/intervyu/nid/6>.

Гречко А.В.

к.э.н., ст. преподаватель ФММ НТУУ «КПИ»

Клименко И.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ИССЛЕДОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ НАЛОГОВОГО КОДЕКСА НА ФОРМИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПЛАНОВ МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В работе осуществляется комплексный анализ потенциального влияния нового Налогового кодекса на процесс бизнес-планирования малых предприятий. Также статья посвящена выявлению возможных позитивных и негативных последствий его внедрения для малого бизнеса.

Ключевые слова: Налоговый кодекс, малый бизнес, бизнес-планирование, налоги, упрощенная система.

Grechko A.V.
candidate of economic sciences senior professor NTUU «KPI»

Klimenko I.A.
student FMM NTUU «KPI»

ANALYSIS THE IMPACT OF CHANGES IN THE TAX CODE OF BUSINESS PLANS FOR SMALL BUSINESSES

The complex analysis of potential influence of the new Internal revenue code is in-process carried out on a process business-planning of small enterprises. Also the article is devoted the exposure of possible positive and negative consequences of his introduction for small business.

Keywords: Tax code, small business, business planning, taxes, simplified system.

Депутат В.І.
к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Гербеда М.В.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ВНУТРІШНЬОКОРПОРАТИВНЕ ШАХРАЙСТВО ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ

В процесі даного дослідження проаналізовано явище внутрішньокорпоративного шахрайства, його вплив на величину доходів та мікроклімат колективу. Виявлено основні види та причини вищезгаданого явища, а також методи боротьби з ним. Проаналізовано певні модифікації шахрайства на узагальненому прикладі українських підприємств (компаній).

Ключові слова: внутрішньокорпоративне шахрайство, нематеріальний збиток, корпоративна служба безпеки, аудит, контроль.

Вступ. Велика кількість компаній страждає від внутрішньокорпоративного шахрайства – явища, яке несе в собі не тільки негативні економічні наслідки, а і погіршення мікроклімату в колективі, руйнує базові положення кодексу корпоративної етики. Як наслідок величина доходу компаній зменшується не тільки на розмір крадіжок, а і на величину коштів, виділених на вирішення цієї проблеми. Таким чином, розробляється безліч методів запобігання зіткнень компаній з вищезгаданим явищем та проводяться заходи щодо покращення рівня контролю та мотиваційного механізму.